

ԾԱՆՈԹԱԹԵՐԹ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏՆ Է՝ ԸՆԿԵՐ ԿԻԿՕ (Գր. Թորոսեան)
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏՆ ԵՍ, ԳՈՒՆ, ԱՆ, ՄԵՆԳ, ԳՈՒՐ, ԱՆՈՒՐ,
ՀԱՄԱԿՐՈՂՆԵՐ՝ ԱՐԵԱՐՈՒՆԻ ՍՐԲԱԶԱՆ, Յ. ԱԼՓԻԱՐ,
Վ. ԱՐԶՈՒՆԵԱՆ, Ա. ԴԱՍՊԱՐԱՆ,
(Փոփոխելի)

ՏԱՍՆԱԲԱՆԵԱՅ

Սա եմ «Շափիկ» եւ ինէ զառ «Շափիկ» չպիտի նախնախա
Իմ անունս պարտաւ ճեղ ճարտանակ բնութեան պիտի չառնէր:
Իմ փառաս կանխիկ պիտի դրկէ:
Ամէն մարդ պիտի է յարգէ եւ զլսուց վրայ նստեցնէ զիս:
Ո՛չ ոք պիտի է աչքը նետէ իմ փառայիս, րո՞ղ աչքուցեցողին աւերը:
Ելլայ:
Պէտք չէ իմ փառաս ձեր կոկորդը անցընէ:
Պէտք չէ նկատուի, երբ ձեր դրկած յոյսաւորեցընէ:
Պէտք է ձայն անգամ չհանէ եւ զլսուց վրայ դնէ, երբ ձեզի:
դէմ գրուի այս սխալեցողուն մեջ:
Սրբ ճառ բարկանալ, պէտք չէ մեղանկէ:
Եւ երբ մեղանկեցու մօտ ըլլաւ, պէտք է... քաջալիս խմէ:
Ելլայ:

Տնօրէն Ռ. Սաքաեան Ամէն տեսակ գրութիւն պիտի է ուղարկի Տնօրէնութեան

Հասցէ՝ Ղալաթիա, Գուրգուրեան Խան Թիւ 7

ՀԱՐԱԹ 14 ՄԱՐՏ 1909 ۞ درعهده غلعهده قورشونلى خاندە نومرو ۷

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ԽԱԽԱՄԱՊԵՏԻՆ ՀԵՏ

Մովսէսի հետ ոչ մէկ կապով
կապուած է եմ, Սինա լեռը ինծի
համար այնքան նշանակութիւն ունի
որքան Քէլի լեռը, և կարգ մը հար
ուխտեր ուղարկելու մոռցուցած են
«հին ուխտի» պատմութիւնները:

Հետեւաբար ոչ մէկ ատեն մեռ
քէս անցաւ տեսակցութիւն մը ու
նենալ Հրեաներու խախտութիւն
հետ, քանի որ այդ ազգը իր շատ
մը շիրիմ անուանութիւններուն հետ
մէկտեղ, հարցումի մը ուղղակի չի
պատասխանելու բարի սովորութիւնը
ունի:

Հարցումը հրեայի մը թէ՛ Օրթա-
գիւղ ուրկէ կ'երթան և ան քեզի
ցոյց կուտայ Սուլթան Ահմէտի ճամ-
բան եւ խաղաղութիւն հարցու-
ցած միջոցիդ քեզի Անտուրի գաւա-
ռը կը շրջէ:

Այս նկատումներով երբեք մըտ
քէս չէի անցներ Էմբրիոնո ընել
Արրահամու յաջորդը:

Բայց այն օրէն ի վեր որ հին
խախտութիւնը գնաց և տեղը խա-
յիմ էֆ. ն եկաւ և երբ լսեցի թէ՛
այդ Բարոնապետը իմ տէրտիս
տէրմուն մը կրնայ գտնել, որո-
շեցի յայնչելութիւն մը տալ:

Խնդիր էր սակայն թէ խախտա-
պետարանը չէի գիտեր և զայն գտնելը
ինքնին դժուարին գործ մըն էր,
որչափ գուցէ դժուար չէ ճամբայ մը
գտնել... Երբեք չէի ինքնին մէջէն
ելլալու համար:

Ապա ինչով սակայն այն Եհո-
վայի որ ամէն ժամանակ օգնու-
թեան կը հասնի մեզի և որ արդէն
օգնութեան հասած էր հրեաներուն՝
անոնց կարմիր ծովէն անցած միջո-
ցին, շողանալով ելայ Օրթագիւղի
նաւամատոցը:

Առաջին հանդիպած զառիկերէն
վեր ելլել սկսայ և քանի մը քայլ
առնելէ յետոյ հարցուցի հրեայի մը
խախտութիւնները: Հրեան կեցաւ
և ձեռքով օղին մէջ անորոշ ճամ-
բաներ մը ցոյց տուաւ և առաւ քա-
լեց: Տան մը դուռը զարկի... ան ալ

բողոքեալ հրեայ էր եւ ազգորիկ հրե-
անի մը բացաւ դուռը ու,

— Բէ՛՛ քէնէս, հարցուց:

— Խախտութիւն, պատասխանեցի:

— Նո՛՛ քեռե շամարա՛, խախտա-
պաշի կիթիլաւ պունտան...:

Ու դուռը գոցեց քիթիս բերնիս
շարունակելով իր կէս ձգած մէկ
երգը:

«Անտէ՛, անտէ՛ պալաթա...»

Պալաթ գաբուսընտա պէն կէօր-
տիմ ծնի...:

Եւ հաւատացէք ճիշդ երկու ժամ
ամբողջ Օրթագիւղի բոլոր երեւա-
կայելի և աներեւակայելի փողոցնե-
րը թափառական հրեայի մը պէս
պտտելէ յետոյ հազիւ վերջապէս
հայու մը հանդիպելով գտայ... Բա-
նանու երկիրը:

Ո՛հ վերջապէս... կը կենամ խա-
խտապետարանին առջեւ որ իմ
կարծածիս հակառակ փայտաշէն ու
անշուք տուն մըն է:

Դրան առջեւ կեցող մէկ երկու
հասարակականութիւն կը հարցնեմ թէ՛
կարելի՞ է արդեօք տեսնուիլ խա-
խտապետ էֆէնտիին հետ և քառ-
թիս կը ներկայացնեմ: Բնագ վայր-
կեան վերջ կ'առաջնորդեն զիս ըն-
դունելութեան սրահը ուր բազմած
է կայիաբաններու եւ Պիղատոսներու
պատկառելի յաջորդը: Նորընտիր
խախտապետը հազիւ 40-55 տարե-
կան աշխոյժ երեւոյթով, թուի Վրայ
Բարոնապետ մըն է:

— Կրնամ ձեր այցելութեան նը-
պատակը հասկնալ կը հարցնէ ժըպ-
տուն դէմքով մը:

— Կը փախաքէի ձեր ընտրութիւ-
նը չնորհաւորել և տեղեկանալ թէ՛
դո՞՛ էք ձեզի տրուած այս պաշտօ-
նէն:

— Ինչո՞ւ չէ, քանի որ Աստուծոյ
ընտրեալ ամէնէն աշխուկան, ամէ-
նէն լաւագոյն, ամէնէն զօրաւոր և
ամէնէն հարուստ ազգի մը հովուա-
պետը ըլլալու ամէնաբարձր պաշտօ-
նը վստահուած է ինծի:

— Կրնամ հարցնել Տէր Բարոն-
ապետ թէ՛ ինչով զօրաւոր է Հրեայ
ազգը:

— Կ'երեւի թէ դուք այս աշխար-
հին մարդը չէք, քանի որ չէք գի-
տեր թէ Հրեան իր հարստութեամբն
զօրաւոր է և իր դրամին ուժովն է
որ կ'ազդէ Եւրոպական ամէնէն զօ-
րաւոր տէրութեանց քաղաքակա-
նութեանը վրայ: Մոռցած էք Տրէյ-
ֆիւտի յաղթանակը:

— Կը ներէ՞ք հարցնել թէ՛ Հրեայ
ազգը ինչ միջոցներով տիրացած է
այդ ահագին հարստութեան:

— Շատ միամիտ կը գտնեմ ձեզ,
Հրեայ ազգը տէր եղած է այս ա-
հագին հարստութեան այն միջոցնե-
րով առանց որու անկարելի է ախ-
րանալ առանկ մեծագոյն մար հարս-
տութեան մը:

— Յոյս ունի՞ք որ օր մը Երու-
սաղէմը վերականգնելով հոն վերա-
հաստատուիք:

— Եւ արդէն դրամի և հարստու-
թեան տիրանալու մեր միակ նպա-
տակն ալ ճիշտ ատիկա է:

— Մեսիան եկած է թէ՛ նոր պիտի
գայ Տէր Բարոնապետ:

— Ի՞նչ անխելք էք. Մեսիան
դեռ չէ եկած և այն միլիոնաւոր
քրիստոնեաներդ չեմ գիտեր թէ՛
ի՞նչպէս կը հաւատար:

— Ի՞նչ կարծիք ունիք Թուրքիոյ
վրայ:

— Գէշ չէ. աղէկ ալ չէ. ո՛չ
աղէկ է և ո՛չ ալ գէշ է:

— Եթէ ձեզի թաղաւորութիւն
տան, ո՞վ պիտի ընտրէք ձեզի թա-
ղաւոր...:

— Գուրգուրեալ խանի կայսրութե-
ան նախագահներէն մէկը, պայմա-
նաւ որ հրեայ ազգական մը հետ ա-
մուսնանայ...:

— Ի՞նչ է ձեր կարծիքը Օսմ.
սահմանադրութեան մասին:

— Մեր նիւթական շահուն տեսա-
կէտով՝ հին Բէթիմը աւելի նպաս-
տաւոր էր մեզի համար, բայց ի՞նչ
ընենք, բան մըն է եղաւ, միայն թէ
Հրեայ ազգին համար եթէ դժուարին
բան մը կայ...:

Հոս, Խախտապետ էֆէնտին
խոր մտածումներու մէջ թաղուելով՝
սկսաւ համարիլին հատկանքը ուժգ-
նապէս քաջաշէն և խառնէ յանձ-
նարարեց:

Ուստի իմանալու համար այս
խորհրդաւոր լուծեան գաղտնիքը,
աթոռս քիչ մը առաջ քաշելով՝
յարգանքով հարցուցի:

— Խախտապետ էֆ. ի՞նչ է
ձեր կարծիքը զինուորադրութեան
մասին: Եւ դուք կը յօժարի՞ք ձեր
ազգէն ալ զինուոր տալ Օսմ. բա-
նակին:

— Իմ մտածանքութեանս պատ-
ճառն ալ, ահա ճիշդ ատիկա է:
Իրաւ է որ Ենովայի ընտրեալ ժողո-
վուրդը հին դարերու մէջ իր զին-
ուորական անեղ ոյժով բոլոր աշ-
խարհը սասանեցուցած է, իրաւ է
որ Հրեան, աշխարհի ամէնէն արի
զինուորն էր, բայց հիմա պայման-
ները բոլորովին տարբեր են:

— Ուրեմն զինուոր տալու միտք
չունի՞ք:

— Ի՞նչպէս կրնամ տալ, քանի
որ իմ ժողովուրդս հիմա կռիւի,
կիւռիլթիւի մարդ չէ, զէնքին հետ
շատոնց սրդողած է, հրդեհի թնդա-
նօթին ձայնը անգամ առածին պէս՝
վախէն անխանցող կը մտնէ, այս
տեսակ մարդոց զինուորութեանէն
ի՞նչ խեղ կրնայ տեսնել կառավա-
րութիւնը:

— Սակայն, Սահմանադրական
քաղաքացիի մը ամէնէն նուիրական
պարտականութիւնը զինուորութեամբ
ալ հայրենիքին ծառայել ըլլալով,
ի՞նչպէս պիտի կրնաք ընդդիմանալ
օրէնքին տրամադրութեան:

— Բոլորովին և բացէ ի բաց
չպիտի մերժեմ, բայց անանկ պայ-
մաններ պիտի առաջարկեմ, որոնց
չնորհիւ ինքնին արդէն զինուորա-
դրութիւնէ ազատ պիտի մնան
իմիներս:

Այս ըսելով, Խախտապետ էֆէն-
տին հրաման ըրաւ իր քարտուղարին
որպէս զի Թուրքերէն լեզուով պատ-
րաստած պայմանները կարդայ, և
որոնց մէջէն զլսաւորները հետեւ-
եալներն են:

ՊԱՅՄԱՆ

ՀԻՔԻՑ ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Եախուտիլէր, մէմալիքի Օսմա-
նիյէնին իշխրիսիտա ապքերիլք ետք-
մագ իշխն. աթիտէքի շարթլարի
գապուլ օլունաճագ.

Ա. Եախուտի տաքերիլէրին պէլլէ-

ընտան. քիլիմ վէ բալասքա օլմա-
յաճաք, չունքի եօլտա գազա իւա
տիւնէր իսա՝ սագաթլիք չըգար:

Բ. Թուֆէնկլէր տախմա պօշ վէ
ուշ եուզ տիրէմտէն զիեատէ աղիւր
օլմայաճաք:

Գ. Թուֆէնկլէրի եայինիզ ու-
զագաւան տուլմանի գօրգուլթմաք ի-
չուն եօթէմէլի:

Դ. Քիյամէթէ գատար, եայնուտի
գախարաման ասքէրլէր թօփլա սէլամ
վէրմէյէճէլար:

Ե. Ճուճաւ էրթէսի եօւնու.մա-
տէմ քի Ալլախին եունու տիր, գալ-
կա մարազա օլմաեճաք, ամա տուշ-
ման երլմշ, եթմիշ, պամիշ, քէս-
միշ, եագմիշ վէ օլտուրմիշ, խելալ
օլտուն:

Զ. Թէքրար ճուճա էրթէսի եուն-
լարի, եայնուտի ասքէրլէր քիշլատա
գալմանուպ, մութլադա էվլէրինտա
օլմաճալար պուլիցալարինի, իթի-
քօլարինի, եիտէճէլաու եէզմէյա,
ճուճպուշ կարաճալար, վարօր, ա-
րապա, գայրգ, քէօփրիւ, թրամվայ,
չիմէնտիֆար, հիշ պիլիթի եայնուտի
ֆամիլեալարտան փարա իսթէմէյա
հագգլարի օլմայաճաք:

Է. Գիշին, քաու, թուֆան եաղ-
մուրու վէ սօուգ խալալարտա
գալկա մարազա, մուխարէպէ եա-
սագ տիր, ամա տէյէճէլարինի քի
տուլման եէլսէ նասիլ կարմալը. —
վարսին եէլսին, սէֆա, եէլտի խօշ
եէլտի:

Ը. Խաչան պիր գաշ եիւզ եա-
խուտի ասքէրի պիր եէրտէն եօլա
չիգաւ, ծնուտէ մութլադա պիր գաշ
Օսմանի ասքէրի պուլու.մալի, չիւն-
քի տիւնեա խալի օլապիլի քի քար-
չիլարնտա պիր խայտութ չըգար:

Թ. Քիշլալարտա, եայնուտիլէր
իշին թիւֆաւըզ եէմէլէր փիշիւ-
մէլի:

Ժ. Գալկա վագթինտա պիլէ,
եայնուտի ասքէրլէր, եունտէ սէքիզ
տէֆա նամազ քիլիպ, եուգսէք սէս
իլէ տուվա պագրաճալար քի Ալ-
լաճ մէրխամէթ իշլէթին:

ԺԱ. — Եայնուտի ասքէր Պաղ-
տատա պիլէ օլտա, խամուրսուզ
պայրամինտա քէնտի չօճուգլարնըն
եանինտա եէլէճէլ:

ԺԲ. — Եայնուտի ասքէրլէրէ քիշ
վէ եազ, սէնէտէ ալթի գաթիլ եիւզէլ
էլպիսէ եարըմալի:

ԺԳ. Եայնուտի ասքէր իշին՝
Ալլախին բուխսաթի եօգ տուր քի
գիշ գիլամէթ վագթիլ՝ եիճէլէյին
գիշլատան տիշարը չըգսին՝ չունուն
պունուն սէլամէթի իշին:

ԺԴ. Գիշլալարտա, էվլէլինտան
խապէր վէրմիշէրէք պօրազան չալ-
մաք եասագ տիր:

ԺԵ. Ալլախ եօթէրմէսուն, է-
կէրքի պիր Եայնուտի գախարաման
ասքէր գազա իլէ եուրուլթույա եի-
տէր իսա, տօլլէթ, ծնուն պուլիցա-
սընա վէ չօճուգլարինա այրի այրի
պէշէր եուզ իրա թաղմին եարաճաք
վէ պու փարալիտա էվլէլինտան
պանքայա պիրազաճաք տիր:

Քարաուզարը վերջացուց իր ըն-
թերցումը երբ ես արդէն... մարեք
էի խնդալէ:

— Ներեցէ՛ք տէր Բարունապե-
տ վերջին հարցում մըն ալ եթէ կը
հաճիք...

— Ըսէ՛ք...
— Էսկիմի Գասպարը կը ճանչ-
նա՞ք...

Հազար անգամ զղջալի այս
հարցումը ընելու, որովհետեւ Տէր
Բարունապետը սպանալից ոտքի
կանգնեցաւ և ես որ այնքան պա-
տիւնեղով ներս մտած էի խախտա-
պետարանէն դուրս ելլայ... աւելի
կոթերով. որովհետեւ խախտապե-
տարանին մէջ իբրեւ զէնք միայն...
աւելի կայ եղբւր բարեբախտարար:

Եւ մինչեւ այսօր չկրցի հասկնալ
թէ՛ ի՞նչու այնքան բարկացաւ Բա-
րունապետը. Էսկիմի Գասպարի մը
համար...

ԸՆԴՆԵՐ ԿԻՆՈ

ԲԵՐԱՅԵ ՊԵՍԵՐ

!!!

Չճանչցողները եթէ դիտեն, կը
տեսնեն թէ օր մը՝ սիւլիսին պէս —
վիշնայնեղներուն դպրոցի աշակերտ-
ներուն... ծանօթ Մ. Բօլին, հարտա՝
չատերուն աղջընըն սուլունը աքթ-
տըրաճաք տէրէճէտէ — աղւորիկ
թիւլիւզ մանչուկ մը. երկու երեք
օր վերջը բաւական պըլքիլը թամ
քանթարալիք մը, իսկ — եթէ ձգէ —
չարաթէ մը մեր Գ. Յակոբեանին
պըլքը քըրքաւընա պիլգի պըլքի-
ներուն պէս պըլքիլը մարդ մը. բայց
ճանչցողները լաւ գիտեն թէ՛ չա-
բաթը երեք անգամ Մէրջօյին քրաշ
ընել կուտայ ամէն կողմը... սուրաքին:

Չեմ ըսեր սաղըն՝ բայց չափա-
զանց սարղըն է. ամէն սարղընու-
թիւնները թուել կարելի չէ, բայց,
անձնական կառքով պտտող գալալը
Ձիկ-Ձալը և Յրու-Յրուն՝ քերա եշկի
նստեցուց, օ կիւզիլմ տոտիկներովը
փիլիքի պէս կազեքատան կազեքայա
սըքքայան Ալիիարը մինչեւ եօրարը-
Մըսքը փախցուց, իսկ Աքիայի հերոս
Հայկազըն ելլիլտի ջեվիլտի «կաշ»ի
նմանցուց:

Գալով իր վրայ իմ ունեցած
եօքարիս, անցեալ օր մէկը իրեն
մասին կ'ըսէր թէ՛ — Ատամ սէնտէ,
սէն ծնուն սաղընըլըղընա ոարկըլը-
ղընա՞մը պագրօրսուն, «ԿԱՎ» է...
ին մէկն է: Ես ալ պատասխան ըլլա-
լով՝

— Նէ օլուրսա օլտուն, իր գրածները
ես այնչափ կը սիրեմ, որ եթէ հա-
րուստ ըլլայի ամէն մէկ յօդուածին
համար ազաճանգեայ «ՊԻՕՇ» մը
կը նուիրէի, ըսի:

Արդեօք ո՞վ է ասքարի ծաղիկը:
ՏԻՆԻՆ ԿԻՆՈ

ՀԱՅ-ՀՈՌՈՄ

ԴԱՇԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հայերը Յոյները կը սիրեն, Յոյ-
ներն ալ մեր վրայ կը խնդնեն:

Ճամբան Հայ և Յոյն մը իրարու
հանդիպելուն պէս, կ'ողջագուրուն
և իրար կը պաքեն, այնչափ կը
սիրենք իրար:

Յոյն աղջիկներ Հայ երիտասարդ-
ներ կը փնտեն. անպատճառ Հայե-
րու հետ սիրաբանելու համար:
Իսկ Հայ երիտասարդներ Յոյն աղ-
ջիկներ պիտի առնեն միայն կնու-
թեան:

Օրթագեղցիները Հայ-Հոռոմ մի-
թիւններ կը կազմակերպեն և Նէօ-
լոդոսի տնօրէնը շարունակ Հայերու
վրայ գուրգուրանքով կը խօսի:

Վահրամ ֓ափազեան անգամ
Հայ-Հոռոմ դաշնակցութեան իբր
գեղարուեստական մէկ ապացոյցը,
Համկեքը պիտի խաղայ յունական
խումբի մը հետ, հայ... հոռոմ
լեզուով:

Բոլոր ասոնք աղէկ, հիանալի,
աքանչիլ... Եաշասըն Ունուվլէթ:

Բայց, չենք կրնար մեր բարկու-
թիւնը զսպել, երբ կը տեսնենք թէ
Յոյն աղաքները Էստեանի աշակերտ-
ները կը ծեծեն, և Յոյներ ու Յոյն
խանութպաններ, որոնք հանդիսա-
տես կ'ըլլան այս բաներուն. յանուն
Ունուվլէթի ձայն չեն հաներ և սէլի
կ'ընեն միայն:

Եաշասըն Ունուվլէթ, կեցցէ՛
Հայ-Հոռոմ եղբայրակցութիւնը...

Եր. Տէր-Անդրէասեան մեր անդին
բարեկամը երբ գրեց թէ Բում Խոմէնի
տօսք օլմազ, աշխարհները փրցու-
ցինք:

Բայց, այսօր ցաւով կը տեսնենք
Յոյն լակոտներու վատաբար ու
պահուրտելով մեր Հայ աղոց վրայ
յարձակիլը և զանոնք ծեծելը:

Եւ, ամէնէն սոսկալին, Յոյն
տարիքատ մարդիկ, որոնք պէտք է
կրթեն պատանիները, հաճոյք կը
զգան ու քէյֆ կ'ընեն երբ կը տես-
նեն որ Յոյն աղաք մերիններուն
վրայ կը յարձակին և կը ծեծեն
զա՛նք:

Եթէ յաղթութիւնը իրենց պատիկ-
ներու կողմը ըլլայ, թերեւս իրենք
ալ պիտի օգնեն:

Կեցցէ՛ Հայ-Հոռոմ Դաշնակցու-
թիւնը:

ՕՐԻՈՐԴ ՆԻՆՈ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԾՆՆԴԵԱՆ

ՄԱՌՈՍԱՓԱՌ

ԿԻԿՈ Բ. ԿԱՅՍԵՐ

ԻՆՔՆԱԿՈՅ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԼՈՒ
ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ

ԽՐԱԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԵՒ

ԼՈՒՍԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գուրչունու խանի փոքրածաւալ
խանին ամէն կողմերը այսօր դար-
ձեալ մեծ էնայիութեամբ տօնուեցաւ
Մայիսամիսու Կիկօ կայսեր ծննդեան
բարեբաւտիկ տարեդարձը: Այս առ-
թիւ բոլոր խաններուն մէջ շնորհաւո-
րութիւններ տեղի կ'առնեն և
տալուլ-գուռնաներ կը չալուին և
մեծամեծ պատրաստութիւններ տես-
նուած են գիշերը տեղի ունենալիք
քօթէզանութեանց համար: Այս
առթիւ գիշերը մեր հպատակները
աթոնուած են երթեւեկութիւն կա-
տարել:

Այսօր Գուրչունու խանի
կայսրութեան պաշտօնարանները,

հանրատունները, նպարավաճառներու
խանութները և բոլոր փաստրմանի-
ները, ինչպէս նաև բոլոր նաւակ-
ները, բազար խայլիները, մա-
վուսաները, դեսպանատուններու իս-
թիւթները դրօշներով և լէշի
կիները տեղօրէ հագուստներով զար-
դարուած են:

Աւելի և ձերմակ ծովի
կայսրութիւնները, Կասպից ծո. ու
և Միջերկրականի թագաւորութիւն-
ները, Դանուբի, Միսիսիքի, Վոլ-
կայի, Տիգրիսի և Եփրատի գոտու-
թիւնները ու Սաուցեալ ովկէանոսի
հանրապետութիւնը հեռագիրներ ուղ-
ղելով Մայիսամիսու Կիկօի... շնոր-
հաւորիք են անոր ծննդեան տարե-
դարձը:

Այսօր մեր կայսրութեան նա-
խարարները, մեր գլխաւոր դեսպան-
ները և դեսպանատուններու խա-
վաղները, հանրատուներու տնօ-
րէնները, Գուրչունու խանի պա-
լատը կ'երթան իրենց շնորհաւորու-
թիւնները մատուցանելու:

Այսօր այս մեծ տարեդարձին
առթիւ բացումներ կը կատարուին:

Մայիսամիսու Կիկօ բարեհա-
ճեցաւ իր ներկայութեան ընդունիլ
Կովկասահայ խումբին մեծ դեսպան-
ները կոմս Զարիֆեան, դուքս Յա-
րութիւնեան և իշխանուհի Օլա Մայ-
սուրեան և իր կայս. մեծարանքները
շնորհեց:

Բոլոր հպատակները արժա-
նացան կայս. բարեւանքներու որոնք
այնքան պօլ են եւ գոնէ բարեւան-
քու մասին սովի վախ չկայ երբեք:

Մայիսամիսու իրաւէ մը հը-
րամայեց որ նախարարները, պալա-
տական խորհուրդները, եսկապի-
ները և գանձիքները իրենց ապա-
րանքները երթալով հանդիսու ընեն,
և աղօթեն Կիկոյի կենաց քանի որ
միշտ իրենց ամսականները փէշին
փէշին կ'առնեն:

Կիկօյական իրաւէի մը հա-
մաձայն ազատ արձակուեցան 3 զըշ.
3 զըշ. 4 զըշ. և 5. 30 փըյ. պարտք
ունեցողները: Նոյնպէս հրաման տըր-
ուեցաւ բոլոր քահանաներուն, որ
արձակու.մ տան... մեղաւոր կիներ-
րուն:

Կայսրութեան ամէն կողմերը
շնորհիւ Կիկօ Բ. ի անդուլ ջանքե-
րուն... ասայիլ պիւր քիմալ տըր:

Գուրչունու խանի կայսրու-
թեան մայրաքաղաքի մամուլը որ
չէր դառնար ժամանակէ մը ի վեր,
շնորհիւ Կիկօ կայսեր ծննդեան տա-
րեդարձին, սկսած է... դառնալ եւ
այս առթիւ բոլոր խմբագիրները
լուսավառութիւններ կատարեցին ի-
րենց... քիթէն կանթիկներ կախելով:
Աստուած եթէ ուզէ երկար կեանք
կը պարգեւէ Կիկօ կայսեր, որ այս
միջոցին յօժար է իր կայսրութիւնը
ծախել... 10 փարալի փոխարէն՝ կա-
մուրջէն անցնելու համար:

ՎԱՂԸ, ՎԱՂԸ, ՎԱՂԸ
Ո՞՞՞ ԱՅՍՈՐ, ԱՅՈՒ ՎԱՂԸ ՅՈՐԵԿ
Շահգաւթ Պաշի քաւոնին մէջ ժամը 9ին
ՄԻՏԵԱՃԻ ԳԱՍՊԱՐ
Ի պաշիւ
ՆԵՐՈՒՆԵՐԻ ԹՕՒԱՅՆԱՆԻ
Ընկեր Թօկօ եւ ընկեր Կիկօ պիթի երգեն
Գ Է Տ Ա Տ Ե Ն Ը...
Գաւազանք օրուան այժմեւեկանց վրայ
նեղկաներ պիթի մոտեցողին ճաղարարին
խոլ ովկ:

ՆՈՐ ՃՈՒՌՆԱԼՆԵՐ

Օրուան մօտան է ասոր անոր ճուռնակները մեջտեղ հանել. այս մօտան Մեհմետ Ալի անգլիկացի բոլորեցան եւ այս կերպով մեջտեղ հանուեցան Տօրք. Ա...եանի, Գեյ-եանի եւ Յ. Գալսեթեանի գրած ճուռնակները եւ պիտի ելլեն ainsi de suite... Այս բանը բացաւ մեր աչքը եւ մեր ունեցած հին կասկածելի խափեակաւ յարաբերութեանց շնորհիւ, որոշեցինք մեր բով գետնուող ճուռնակներու օրինակները ներկայացնել հասարակութեան՝ զատելով գտնուող մեր հին տուած... ճուռնակներու մեջէն, ցոյց տալու համար հասարակութեան մեր հին խափեակները եւ անոնց գրած ճուռնակները.

Արեւելի ֆեյդալ միջնաբերդի հազարերէ շէնհիշանի ազամիյն
«Արեւելի խնամամթեր Շահանշէ-րինաէ պուլունմագ մագսատը իւր, մաէթթէսիւթ մշնսուպ պուլունտու-ղուս «Դաշնակցութիւն» նամ էրմէնի իրթիլով քօթիթէսինձէ չէ՛րը հալին 35ինձի կիւնիւ 300 պալօնլա խա-ֆիէն... սէրայը Հիւմայունլարընա պիւ վիսուլ, համիլ պուլունտուղլարը 5000 պօնլա իւր հալայա գալտըրա-ճաղլարը դարարաշտըրըմը օլմաղ-լէ, եւէմը մէղքիւրտէ հիչ օլմաղ իսէ սարայը Հիւմայունլարընա տիկէր պիւր տալիէի ֆախիթէսինաէ իսթի-րահաթ պուլունմաւընը հասպէլ սա-տագաւ արդ էլլէրիւ. ֆէրման:

Սիւլվիժ Ռիշժի

(101 տարուան դատապարտում)

×

Եսպիլը խառնուի հազարեր
Բատիլայի արուսի. Ֆեհիմ փաշա
հազարերիկին
Պու կիւն սաաթ 6 րատտէլէրին-աէ Պէլիթաշտան միւրըրմէ էսնա-սընաւ իբի շախսը մէճուլըն Ռէշատ էֆէնտինին գօնաղը կթրաֆընտա, էօթէյէ պէրիյէ պազընարաօ պիւր թէնհա զէմանտան պիւ իսթիֆատէ, գօնապտան իլէրի պլընմը օլտուղ-լարընտան, էլխասը մէղքիւրէնին քիմէր օլուպ, նէ՛ իլին մէղքիւր գօնաղա կիրտիթէրինին էնէմիթէթէ թահգիդի վէ ֆիրարլարընա մէյտան վէրիմէմէսի գաթիլէն էլգէմ պու-լունմաղլա, քէլֆիթիլին էնման ա-թէպէլի հազըթը վէլի իւլ նիւմիլէ-րինէ արզընա տէլալէթ պուլունմա-սը՝ հասպ էլ սատագա մաարուզ տըր-ֆէրման:

ՎԱՐԳԳԻՍ

(101 տարուան դատապարտում)

×

Շէհր Էմիլի տեօլի. Րըսվան փաշա
հազարերիկին
Չամլըճատտ Եուսուֆ Իզդէտտին էֆէնտինին քէօկիւնաէն՝ Պէլիթ-թաշտա Ռէշատ էֆէնտինին սահիլ-խանէսինէ պիւր թիւնէլ ինչա իտի-լիպ, եւկտիկէրիլլէ մէսաիլը մուհիմ-մէ միւղաքէրէ իտէճէքէրի, տիւն Խալիլտար վաթօրընտա իսմինի չի-ֆաէն արդ իտէպիլէճէլլիմ պըր զաթ թարաֆընտան սուրէթը խաֆիէտէ սէօլէնմիլ օլմաղլա՝ պուլունտու-թահգիլաթը չէաիւէ ինթար իւլ-գուլմընըն աթէպէլի հազըթը Շէ-հինշահիյէ արզը խուսուսընա տէլա-լէթ պուլունմաւըն պապընտա ֆէր-ման:

ՄՈՒՐԱՏ

(101 տարուան դատապարտում)

Պ. ԼՕՌԱՆ

ԻՐ ՅԷ

ԹՈՒՐԿԻՅՈՅ ՊԻՏՃԱԼԷՆ ԲԱՐԵԿԱՐԳԵՅ

Պ. ԼՕՌԱՆ ԵԿԱԼ.

Ուրիշ Եկալ գիտէ՞ք. Եւրոպայէն.

Պ. Պ. Թուրքիոյ զեկավարները երբ բռնապետական թուրքիան սահ-մանադրական թուրքիոյ վերածեցին, երբ Բ. Դուռը ներկեցին, կարգ մը փաշաներ մեծ կղզի թխմեցին եւ երբ իրիկուն մը հաշիւի նստելով տեսան թէ՛ Թուրքիոյ մէջ աւէն բան կայ, բացի դրամէ, որոշեցին մէկը բերել Եւրոպայէն, որպէս զի Թուրքիոյ մէջ փարայի հանք մը գտնէ եւ կանոնա-ւորէ Պ. Թուրքիոյ պիւտճէն:

Թուրքիոյ մէջ չկա՞ր այդ տեսակ մարդ մը:

Կրնար գտնուիլ...

Բայց չէ՞ որ անկապ թուրքիացի է եւ Թուրքիացին միշտ պատիւ չունի հոս:

Եւրոպացի ըլլալու է եղեր եւ մենք խալք կերեր ենք որ Թուրքիոյ մէջ ծներ ենք:

Եւ յետոյ Թուրքիոյ պիւտճէն կա-նոնաւորելու համար էն քիչը Լօռանի պէս անուն մը ունենալու էր եւ օր մըն ալ կանչեցին... այդ Լօռանը:

Բայց խեղճերը չէին գիտեր թէ՛ իմ դրպանիս պիւտճէն կանոնա-ւորուած օրը, Թուրքիոյ ելեմտացոյցն ալ կը կանոնաւորուի:

Ու օր մըն ալ Բարիզէն Պ. Լօ-ռան անունով մարդուկ մը չնչաւ-պառ ելաւ Պոլիս եկաւ...

Ասիկա Թուրքիան պիտի փրկէր, ինչպէս Նազըվիեցին Յիսուս փրկած էր ամբողջ աշխարհը:

Արդէն Յուլիս 11ին ամէն մարդ փրկիչ եղած էր, սկսելով Գրդ. Զօ-րաբանակէն, մինչեւ Արահամ Այ-վազեան եւ Տիգրան Ելէքէնձեան ու-րոնք Երուսաղէմի վանքը կը փրկէին: Եկաւ Պ. Լօռանը...

Չինք անգամ Բ. Դուռը գնաց:

Տասն անգամ վարչապետին եւ մը-նացեալ օրերը ասոր անոր տունը ճաշի գնաց. մէկ անգամ մը Սուլթանին ներկայացաւ եւ չորս ու կէս օր ալ Մալիէին տետրակները աչքէ անցը-նելով 10000 ոսկի եւ պատուանշան մը առնելով... արեւելեան ճեպըն-թացով Բարիզ մեկնեցաւ:

Ամենայն ինչ կատարեալ էր.

Հրաշքը կատարուած էր երկու ամսուան մէջ:

Գրիստոս իր ամբողջ աստուա-ծութեամբը 33 տարի ապրելու պէտք տեսաւ Հրէաստան մը փրկելու հա-մար եւ Լօռան երեք ամսուան մէջ կտրեց, թափեց Թուրքիոյ... պիւտ-ճէն բարեկարգելու համար:

Այսօր Պ. Լօռան Բարիզ է եւ Թուրքիան ալ հոս է:

Սակայն այսօր Պ. Լօռան իր պիւտ-ճէն բարեկարգեց. ընդհանրապէս Թուրքիոյ պիւտճէն այսօր ալ ճիշդ նման է... երէկի:

Ահա թէ ո՞րչափ օգտակար կ'ը-լան այն մարդիկը որոնք գլուխին սիլիկնոր ունին, Բարիզաբնակ են եւ ամիսը... հազար ոսկիէն տասը փա-րա պահուով չեն աշխատիր:

Եւ եւստական նախարարի ԽՈՐՀՐԳԱՅԱՆ

Ի ԾԱԳԵԼ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

... ԿՈՐՆԶԻՆ ՊԵՐԵՐ

Պիւս չկայ այլեւս Պոլսոյ մէջ:

Խաֆիէներուն հետ կարծես պե-խերն ալ աներեւութացան:

Արդեօք կարգ մը մարդոց պե-խերն էին որ խաֆիէներէն կ'ը-նէին...

Յուլիս 11 ի առտուն Պոլսոյ մէջ ահագին թիւով երիտասարդներ կա-յին պիւտով:

Այսօր իւրաճի համար հազիւ հաս-մը կը գտնես...

Պիւտով երիտասարդները տեմօտե եղած են այլեւս եւ մախպուր անոնք են որ... պիւտներն կ'ածիլեն:

Կամայ կամայ կարգը վարդա-պետներուն եւ քահանաներուն պի-տի գոյ... ամիւրեւելու:

Տաճաւը ամիւրեւել եւ այժմ շատ գոհ է եղեր...

Եւ յետոյ ինչու այրերը պիւս մը ունենան իրենց շրթունքին վրայ եւ կ'ինքր... ոչ:

Անոնց յանցանքը ինչ է...

Վաճարմ ֆախազեան նախ սկսաւ ամիւրեւ պիւտերը... ի նշան մեծ ար-ուեստագիտութեան:

Արտաքոյ անպիւտութեան չիք փրկութիւն դերասանութեան մէջ:

Յետոյ Վաճարմ Սվաճեան մը մազերը երկարացուց, պիւտերը կարճե-ցուց եւ օր մալ — իլլատակիլի օր— ամիւրեւ:

Ու հիւանդութիւնը սաստկացաւ եւ եղաւ տարափոխիլ. Պաճարախտի ու ժանտախտի պէս ճարակեցաւ ամէն կողմ եւ տակաւ... աներեւոյթ եղան պիւտերը:

Ու բնականաբար երբ բան մը կը պակսի բնութեան մէջ, անոր տեղ ուրիշ բան մը կ'աւելնայ:

Ի՞նչ էր այդ աւելցածը:

Փնտռեցինք, հարցուցինք, պըր-պտեցինք եւ գտանք թէ՛

Պիւտերը աներեւոյթ եղած էին թէ՛ եւ, բայց անոնց տեղը կամ աւելի ճիշտը անոնց աներեւութանալուն շնորհիւ ստեղծուեցան... առթիւթ-ներ:

Ի՞նչ առթիւթներ...:

Ծնան ու ծնան...:

Ամէն կողմ աչքդ գոցէ եւ առ-թիւթներ բռնէ...

Հասնողը այսօր կօշկակար վաղը դերասան...

Այսօր չէմէլիյէճի... վաղը դերա-սան:

Այսօր խմբադիր... վաղը դերա-սան:

Այսօր հացագործ... վաղը դերա-սան:

Այսօր երկաթագործ... վաղը դերասան:

Բայց ա՛լ պիւսմիլ եղանք. ա՛լ սըտեղս եկաւ...

Ճաշարան գնա՛ առթիւթ...

Եկեղեցի գնա՛ առթիւթ.

Թատրոնը՝ առթիւթ.

Փողոցը՝ առթիւթ.

Թոքաթիւանը՝ առթիւթ.

Երկինք եւ երկիր... առթիւթ կտրեցաւ:

Ի՞նչ ընենք այս առատութեան մէջ.

Ես իմ մատիս մէկ միջոց մը կը տեսնեմ միայն...

Պիւտի խնդրեմ նպաստից յանձնա-ժողովէն, որ այս առատութենէն օգտուելով Պոլսոյ փողոցներէն ան-պիւս առթիւթները ժողուէ եւ անտուկներու մէջ լեցնելով զրկէ Հայաստանի գաւառները:

Կրնայ ըլլալ որ ասով նպաստից Յանձնաժողովը մեղմացնէ քիչ մը խեղճ Անաստուլոցիին անօթութիւնը եւ մեղի ալ փրկէ... ամաթէօռ ան-պիւտներու այս վտանգէն:

Դեղին վտանգը սոսկալի էր.

Բայց ամաթէօռ անպիւտներու այս վտանգը, ա՛լ աւելի սոսկալի է կը կարծեմ...

ԿԻ—ԿՕ

ԱՐՈՒԵՍԱԳԷՏ ԴԷՄՔԵՐ

Մէկ խառնը 2 ուռուպ հասակ. խարտեալ պիւս եւ երկայնիմսի մա-զեր, քիթը ակնոց. չորս կողմը վեր եւ գոյնը նետած գլխարկ մը. քաւած ատեն միշտ դեպիւնը կը նայի, կար-ծես երաժշտական, հայկական եր-գերու տեարակի մը վրայ պըճըլ աչ-քերը սեւեռած ըլլար:

Մէկ խ օսքով կեանքէն յափրա-ցած տիլիթանքի մը երեւոյթը, որ շատ անգամ կարծես ըսել կ'ուզէ գրպանը ցոյց տալով. «Թէպէտ «փող» չի կենար «հոս», սակայն եւ անպէս երբոր ես քիչ մը «եան» սրունքնե-րովը կ'ենամ իմ 70-80 աշակերտնե-րիս մէջ չափ տամ նրանց: Մա-էսթրօի մը պէս մէկին «Léve» ta voix, միւսին «օն» բա՛րձր ասելը, ինձ համար հարստութիւններին ա-մենէն գերադրոյն է»: Եւ վերջապէս Արուեստագէտ մը որ միանգամայն չ. Կուտուրակտն ալ է.

Ընկեր... ունի... Ն. ՎԱՐԳ

ՎԵՅ ԵՌԹԵ ՏԱՐՈՒՆ ԷՐԻԿՍ ԵՍ ԹԱՂԱԿԱՆ ՄԵ ԶԵՂԱՐ...

(ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԵԿ ԱՐԱՐ)

Տեսարանը կ'անցնի Տեր եւ Տիկին Դրամեանի տունը, Տիկինը բարկու-քեցեմ կասկապաւ կտրած՝ նոր վերադարձած է եկեղեցիէն, հապ-ճեպով մէկ կողմ կը նետէ. մանքօն ու պուգիկ կոճակները կես մը քա-կելով՝ քաշկիմակովը երեսին քըր-տիքները կը սքեք եւ կուգայ բազ-մոցին անկիւնը նստելու:

ՏԵՍԱՐԱՆ ԵՍ.

Տիկինը տառնահիմ

—(Բարկութեան շրթները կը խաճճէ). Ի՞նչ որ ապուշ մըն է էրիկս, սրճարանին մէջ թուղթ, նարտ, տովիցօ խաղալէն ուրիշ բան չի գի-տեր, կեցի՛ր, հիմա գալու ըլլայ նէ՛ ես իրեն կը հասկնամ. ճիշդ երկու ամիս է Ամխավաճառեանին եւ Յան-դիմանդեանին երեսփոխան չկրնալ ըլլալուն համար, նե՛ գիշերները չէնքով շնորհքով տուն եկած ունի, նե՛ ալ ցօրեկները գործի կ'երթայ,

ԱՊՏԱԿՆԵՐ

20.09.94, ԲԱՅՑ ՄՏԻԿ ԸՐԷ՛

Հեմ գիտեր բաղրոցները ճամբայ
տան նէ, ինչպէս պիտի ընէ... անխը-
տար աշխատելուն կէտքէ, արայէն
բան մըն ալ ինք խափմիշ ընէ նէ,
ինչ և է... Ժամուն մէջ քիչ մնաց
բարկութենէս պիտի ճաթէի. ցեպիք
եկաւ վրաս, շունչս չիտակ հոս
առի... Տե՛ս, վար անցնելիքը կու-
գայ... Խապար չունի քի հիմա
ամբողջ բարկութիւնս վրան պիտի
թափեմ, ան ալ երթայ տե հաս-
կընայ... Հե՛մ, դուռն է... (Կը
վազէ բարկութեամբ մը դուռը կը
բանայ. պարոնը սենեակ կը մտնէ):

ՏԵՍԱՐԱՆ Բ.

ՏԷՐ ԵՆ ՏԻԿԻՆ ԴԵՐԱՄԵԱՆ

Տիար Դերամեան.— Բարի լոյս Տիկին:

Տիկին Դերամեան.— ...

Տիար.— Բա՛, ան չէ ամա, ին-
չո՛ւ սուրաքներդ կախեր ես այսօր:

Տիկին.— Բեզի պէս ապուշին առ-
կէ ուրիշ բան չի վայրեր:

Տիար.— Բա՛, խեղճ, սփօյժ,
գիշերը աղուոր աղուոր պառկե-
ցանք, առտուն ալ, աղուոր աղուոր
եղանք, հիմա կուան այս փոփոխու-
թեանդ բան մը չեմ հասկնար կոր:

Տիկին.— Փոփոխութիւնս ան է քի
դուն աւանակի պէս ուրիշին համար
մինակ կ'աշխատիս. ճիշդ երկու ա-
միս է գիշերները, ժամը ութը, ինը,
Ածխավաճառեանին տունէն դուրս
չես ելլեր, ինչո՞ւ պէտք, անոնք
երեսփոխան չեն եղեր, դուն նայէ
քի թաղական մը ըլլաս, թաղական
չէ նէ խըքսէս ճաթիմ պիտի: Տե՛ս,
այս առտու Խապար չունի կնիկը
ժամ եկաւ նէ, իրար անցան, աթոռ
վաղցուցին, դուն իսէ, վեց եօթը
տարուան էրկիս ես, թաղական մը
օլտուն չեղար քի, ես ալ թաղին մէջ
ինքզինքս ցուցնեմ:

Տիար.— Բա՛, խեղճ շունչանոր-
դի, երէկուան թերթերը չի կարդա-
ցիր, կարդա տէ նայէ անդի ընտ-
րութիւնը ընտրի բեկանել տուինք,
Ածխավաճառեանին մօրաքրոջը տը-
ղան Մադրիդի լի երեսփոխան չէ՞
մի, անիկա պէտք եղած կերպով
կողմակցութիւն ընել տուաւ, նա-
խաձեռնութեան դիւանի անդամնե-
րուն ալ դրամ տուինք, անոնք ալ
անդի կողմի բողոքագիրը առանց
նկատողութեան տունելու, զեղծում
կայ ըսին և բեկանեցին, հիմա պիտի
աշխատինք Ածխավաճառեանը և
Յանդիմանողեանը երեսփոխան ընել:

Տիկին.— Բա՛, խախալի պէս նորէն
անոնց համար աշխատէ տէ, դուն բա-
ցը մնացիր, նայէ քի արայէն բան
մըն ալ դուն խաբմիշ ընես, թուղ-
թէն տօմիմօյէն ինչ կը հասկնաս,
չեմ գիտեր քի...:

Տիար.— Առաջ աս առժամանակը
դուրս պիտի հանենք, Ածխավաճառ-
եանը և Յանդիմանողեանը պիտի
աշխատին քի մենք թաղական ըլ-
լանք, վերջն ալ անոնք երեսփոխան
ընտրենք:

Տիկին.— Ձե՛ս գիտեր քի առժամ-
եանները շնորհով մարդիկներ ըլլալ-
ուն համար, թաղեցիին մեծամաս-
նութիւնը անոնց կողմն է, նորէն
թաղեցիին իրեն քուէն անոնց պիտի
տայ, դուն ի՞նչ քուկիկներդ բացը
պիտի մնաք:

Տիար.— Կը նայիս դուն ալ, մենք
թաղական պիտի ըլլանք քա՛, թա-
ղական, կը հասկնաս. չէ նէ մեծ
առաքեալ պիտի հանենք, ասոր ա-
նոր կեօզ տաղը պիտի տանք, պա-
գիսին խուրշուն պիտի ցուցնենք,
պանիսին ալ փարս պիտի տանք,
ինչ որ պէտք է նէ պիտի ընենք թա-
ղական ըլլալու համար:

Տիկին.— Բա՛, դուն իրաւ խեղճ
ես, հե՛մ շնորհով ալ ապուշ, ան-
դի կողմը անանկ խուրշունէ մուր-
շունէ կը վախճայ. անոնք չէին քի
հին թաղականներու եախայէն բու-
նեցին տէ շուքուր պալլիկի պէս
դուրս նեակեցին և հիմա կուան առ-
ժամանակը նստեցուցին. ճանը՛մ հե՛մ
թաղեցիին չը՛ գիտեր քի հին թաղա-
կանները փարս կերած են, դուք ալ
անոնց մարդիկներն էք, հի՛շ ձեզի,
թաղական կ'ընեն:

Տիար.— Բա՛, գիշեր ցերեկ առն
առն պիտի պաշտինք աս առժամ-
եանները պիտի զրպարտենք, խաբմիշ
ըլլանք ցե՛ղ քուսով քուէթուղթերին
պիտի առնենք, մենք պիտի լե-
ցընենք. պէտք ըլլայ ալ ցե՛ղ, փարս
ալ պիտի տանք, մեզի հե՛մ մէկեղ
նորըծան ալ պիտի աշխատի, տե-
սուշն ալ, ջիւնքի ալ անգամ ալ
անդիկներուն կողմը յաջողի ցե՛ղ,
երեսփոխաններն ալ անոնց ուղած
մարդիկը պիտի ըլլան, հե՛մ հին
թաղականներուն զեղծումներն ալ
օտքաս պիտի ելլան, ասոր համար
այս անգամ գիշեր ցերեկ պիտի աշ-
խատինք, թէ մենք թաղական ըլ-
լանք և թէ Ածխավաճառեանը և
Յանդիմանողեանը երեսփոխան ընտ-
րենք, որպէսզի հին թաղականնե-
րուն զեղծութիւնները դողդիւն:

Տիկին.— Ինչ, գիտես քի ան-
դի կողմը սուփ-սուս պիտի նստի,
անոնք ալ պիտի բողոքեն...:

Տիար.— Բա՛, ընտրի քի անդի
կողմի երեսփոխանները բեկանելու
համար պէտք եղած մարդիկները
դրամով մեր կողմը չանցանք, ա-
նանկ ալ մենք թաղական ըլլանք
ցե՛ղ, նորէն այդ կերպով Բաղաքա-
կան Ժողովի անդամները մեր կողմը
պիտի չահինք ու անդի կողմի
տուած բողոքագիրը փարս ընել
չպիտի տանք:

Տիկին.— Ագիթի՛մ էրիկս, հի՛շ չէ
ցե՛ղ թաղական մը ըլլաս քի, ես ալ
թաղականի կնիկ եմ տեյի ինքզինքս
ցուցնեմ կտոր մը...:

Տիար.— Անանկ է ցե՛ղ, պա՛յ մը
տո՛ւր տե պարզինք:

Տիկին.— Ձէ՛է՛՛ քա՛, հիմա սօ-
խախէն անցնողները կը տեսնան:

ԵՆՆԻ-ԳԱՅՈՒՅԻ

(Վարագոյրը կ'իջնէ)

Դրամօրքիւն . . . Հեղինակիւն.

— 1/2 Ստոյգ և 1/4 հաւաստի աղ-
բիւրներէ մեր առած տեղեկու-
թեանց նայելով, Տիար Դերամեան և
Ընկերութիւն իրենց կնիկներուն
խաբը չկողորու համար թաղական
ընտրուել են, զեղծումներու տող-
րակը վզերնէն վար կախած: Վա՛խ,
Եննիգաբուցիներ վա՛խ, որ ազգին
շահը ոտքի տակ առած՝ զրամական
խաթեր համար և կամ բռնութեանց
տակ պօլ մարդիկներ թաղական
կ'ընտրէք:

մեկ լօնճա օտապիներ, գոհութեամբ
կ'իմանանք թէ՛ բժիշկները և փառ-
տաքանները կազմելով իրենց ժողո-
վը առաջին նիստը պիտի կատարեն,
Ղալաթիոյ խորհրդարանը, ուրբաթ օր:

Տիար Երիտասարդաց
միութիւնը պատիւ ունի ծանուցանե-
լու թէ՛ վերջապէս տուն իր գտեր
եւ վարձեր է ուր ամէն իրիկուն ժամը
Ձէն 3 տեղի պիտի ունենան դասա-
խօսութիւններ՝ պօլպօղազութեան
վրայ:

Պատերազմ մը անխուսա-
փելի է եղեր. Գուրդուլու խանի
կայսրութիւնը պաշտօնական ղեկըցող
մը կը ծանուցանէ թէ՛ ինք չէղոք
պիտի մնայ:

ՄԵՐ ՀԱՐՑՈՒՄԻՆ

ՊԱՏԱՍԻԱՆՆԵՐԸ

Մ Ե Ր Հ Ա Ր Ց Ո Ւ Մ Ը

★★★★★ ԻՆՉ ՏԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՑ Բ. ԳԵՉՅԱՆԻ ԵՒ ՅԱՂԱՍԻ
ՆԷՍ ԳԱՅՈՒՅԻՆԻ ՄԻ ԶՅՈՒ. ★★★★★

Պ Ա Տ Ա Ս Ի Ա Ն Ն Ե Ր Ը

Ա. ՄՐՑԱՆԱԿ

Նախ, սիրելի՛ ընթերցողներ,
pardon!!!

Ան անոր, ան անո՛ր, աս ալ
ան... մօրութիւն: Հրանդ

Բ. ՄՐՑԱՆԱԿ

Ինչեան—Գայսերեան—Մեմետ Ալի:
Օգտեմ

Միս պատասխանները խոսնիսուն

× Կերէի երկուքն ալ դայսերի-
նին դուլի-պասքըմաճի,
Անճաք առաջինը ինքզինքը ծա-
խել կ'ուզէ ժամպօնճի,
Եկեր երկրորդ լըրճուքն ալ հար-
ցընելու ըլլաք նէ,
Հեմ Ալլանը դազապը, հեմ...
պոյաճը, հեմ պասքըմաճի:

Թօշա-ոչ Թօլա

× Երկուքն ալ Կեսարացի,
Մէկուն ինկիլիզ տուր որ կ'լլէ,
Միւսին... Կ տուր որ շ... է
Հիօ

× Պիրինի ալ օպիրինէ վուր
Օտուն ի՛նչ բօք
Պիրի օ պիրինտէն...
Հինգշաբթի

× Տարբերութիւնն զէրօ մըն է
Արժանիքին ալ հարցունքն է
«Ալ պիրինի վուր օպիրինէ»:
Գ. Կիւմլիկիւրտան

× Եթէ Բ. Բէչեանը և Յ. Գայ-
սերեանը իրար դարնէք, Մէհմետ
Ալի մը կ'ըլլայ մէկտեղ:
Կալփօղաթաւանգ

× Եթէ երկուքն ալ միեւնոյն
նշարին մէջ դնես, թերեւս Բէչեան
քիչ մը ծանր կ'ընէ. բայց խրմիւրմ
ըլլան պուռուսընգ՝ պիրի պիրինտէն
ուղմըսըք:
Օր. Զ...

× Փոխաբերաբար.— Մէկը շուն
է, միւսը կատու. թող տաս նէ ան-
միջապէս զերար կը բլքտեն:
Հիգօ

Մեր Զ. հարցումը փնտռեցէ՛ք
երկուշաբթի Կալփօղին մէջ:

ԱՐՏՈՇԱՏԷՐ Ա. ՍԱԳԱՆԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Բ. ՍԱԳԱՆԱՆ